

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti stopnje peti-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Zarad binkoštnih praznikov izide prihodnji list v sredo.

S 1. junijem

se začneja novo naročevanje na

„Slovenski Narod“.

Naročnina znaša:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za mesec junij 1 gld. 10 kr.

Za četrt leta 3 „ 30 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za mesec junij 1 gld. 40 kr.

Za četrt leta 4 „ — „

Hrvatsko pitanje in Slovenci.

Dunajske novine „Presse“ prinašajo pod zgornjim naslovom sledeči članek:

„Vsa peštanska in zagrebska poročila pripovedajo enakomerno, da je o zopet započetih obravnavanjih glede hrvatsko-ogerske nagodbe zdaj povoljnega izida pričakovati. V čem pa bo ta povoljen izid obstal? Pravico imamo, to vprašanje postaviti, in uzrokov dovolj, da na nje jasno odgovorimo. Po besedah pogodbe in zakona se sicer za razmere med Hrvatsko in Ogersko nemamo pečati; v resnici tudi nemamo nobenega ročaja, po katerem bi mogli po postavnem potu poseči v stvar, ki se formalno kaže kot stroga domača stvar Ogerske. Kakor pa tako mnogokrat, tako sta tudi glede tega vprašanja teorija in praksa v prepiru. Pač se nemamo mešati v domači prepir Ogerske; a v tem danem slučaju nam nij malomarno, kakor nij požar v sosedovi hiši in njegove iskre, ki se vale preko naše hiše.

„Geografično in državopravno se da agitacija, ki se je na Hrvatskem proti ogerski državni ideji vzbudila, smatrati kot čisto translejtanska nesreča. Da pa to odmejenje nij drugega nego nevzdržljiva fikcija, to dokazujejo pomisleka vredni dogodjaji, ki se povsod pokazujejo, kjer naši Slovenci veliko besedo govoré. Ti čudni državo-snovatelji, ki z eno roko v Trst, z drugo na Štajersko noter do graških zidov (tako daleč ne! Ur.) posegajo, in hočejo meje celih dežel izbrisati, ker le-te reklamirajo kod dedščino, ki jim brezdvomno pripada, — ti čudni državoslovni umetniki so, če prav to taje, nič drugega, nego sami apostoli jugoslovanske ideje. Plamen se res spenja že po naši strehi, užigalna iskra pak je prišla iz ognjišča na sosedovih tleh. Vsi naši poskušaji v svoji hiši ogenj pogasiti, bodo imeli samo začasne vspehe, dokler oni požar dalje gori, ki našemu vedno in vedno nove hrane donaja. Še le kadar bode žrjavica na oni strani (na Hr-

vatskem) popolnem zadušena, potem smo varni pred strahom, da na videz zatrti plamen zopet opasno na svetlo udari.

„Kako stoji pa z gasilnim orodjem, ki ga baš v Pešti delajo? V onih ogerskih krogih, v katerih položji na Hrvatskem do dna vidijo, se gotovo ne zibljejo v drznih sanjarstvih. Vse, kar se po razumu zdaj doseči more, je to, da večina unijonistov in narodnjakov novi obliki pritrdi, ki bode kot „modus vivendi“ med Hrvatsko in Ogersko postavljena. Če se to posreči, potem je vse doseženo, kar se v trenutku doseči da, in to res nij neizmerno mnogo. Pač za Ogersko nij brez pomena, ako se agitaciji proti ogerski državni misli na Hrvatskem vsak pravni izgovor odtegne. Ogersko položje nasproti hrvatski opoziciji se je s tem jako obtežilo, da je masa hrvatskega prebivalstva Ogersko tudi potem kot brezpravnega napadalca smatrala, kadar se je strogo v mejah opravičene samoobrambe (! Ur.) Ogersko samo branilo. To obeta, ako se sporazumljenje doseže, v tem boljše biti, da vse, kar na Hrvatskem hoče in more še bistro gledati, ne more več Ogerskega smatrati kot ovco, ki volku vodo kali.“ (Kako neumna primera: zatirani Hrvatje volk, Magjari pa, vso silo in oblast v rokah imajoči in upotrebljujoči — krotka ovca!? Ur.)

„Nova nagodba more torej vsakako ogersko pozicijo v boji s Hrvatsko ugodnejšo narediti, a boju samemu ne stori konca, k večjemu vsvari premirje, o katerem se zračuniti ne da, kako dolgo bode trajalo. Kajti nobena nagodba, noben dogovor, nobena postava ne more zatlačiti izvirov, iz katerih strastna agitacija narodnih „ultravcev“ na Hrvatskem svojo hrano dobiva. Sedež vsega zlega je namreč v tem, da so Hrvati izgubili hrvatsko zavest. Velikanska večina onih, ki denes o magjarskem tlačenju tožijo, sovraži v Ogerski samo nespravljlivega protivnika one jugoslovanske države, za katero bi imela tudi Ogerska stajbeno kámenje dajati. In ker Ogerska ne more nikoli svojega razrušenja privoliti, resnobna in poštena sprava med privrženiki jugoslovanske ideje na Hrvatskem in med Ogri ter ogersko državno idejo tako dolgo nij v misel vzeti, dokler oni (Hrvati) na svojem dozdanjem stališču ostanejo.“

„Ali je od Hrvatov pričakovati potrebno poboljšanje? Je-li upanje, da domovinska ljubezen premaga sanjarstva po utopijah? Da-li je misliti, da Hrvatje zopet najdejo sami sebe in v svojem patrijotičnem čutji svoje dolžnosti tudi pravi razum za vrednost vezi, ki jih z Ogersko spaja? Na noben način Ogerska ne more neposredno bistveno kaj pripomoči, da bi se pospešil tak zaobračaj.

„Vse kar more Ogersko po novi nagodbi

v tem obziru storiti, je obmejeno na izbranje osebnosti, katere bodo to nagodbo v praktično življenje uvele, simpatije javnega mnjenja mu pridobile. Tako izbranje pa je zelo enako loterijskemu igranju, ne preračunuje, samo srečen posegljaj.

„Pač bode kak ban, ki bode znal okolo sebe dobre moči izbrati in Hrvate z železno pestjo prisiliti, rodovitna tla, ki so jim odmerjena, plodonosna napraviti, marljivo obdelovati in sad lastnega dela primerno na korist obračati, mnogo pripomogel, da bodo Hrvati svojo domovino zopet ljubili, spoštovati se jo naučili in jo ravno tako energično proti Belgradu, kakor proti Pešti branili. A celo najduhovitajši in najenergičnejši ban bode imel težak boj proti lokalnim razmeram in ugoden uspeh bode dolgo časa dvomljiv.

„Naj bode pa to kakor koli hoče, toliko je gotovo, da bode Hrvatska šoprv tedaj za Ogersko pridobljena, kadar bode sama sebe zopet našla. Potem pa, kadar se bodo Hrvati zopet vrnili iz megle jugoslovanskih sanjarstev, na solidna tla svoje domačije, bodo oni sami najzanesljivejša poročila za neoskrunljivost avtonomnega obstanka svoje domovine ustvarili in ravno tako neprestopljiv nasip proti kakšne koli prestope od strani Pešte naredili, kakor tudi razbojno zagozdo v ono jugoslovansko agitacijo zabili, katera denes Hrvate kot orodje zlorabi, v Hrvatski pa ne vidi drugega, nego dober plen. In potem? V tisti meri, kakor se Hrvati kot Hrvati čutiti začno, bode spoznanje samega sebe tudi k našim Slovencem prišlo. Le-ti bodo zopet postali, kar imajo biti, Štajerci, Korošci, Kranjci i. t. d., in bodo potem nalogo razumeli in izpolniti skušali, katera jim je v Avstriji odmerjena. Poprej pa? Dokler Hrvatska kot mogočen jez ne zagradi pota valovom jugoslovanske agitacije v Slovenijo, tako dolgo bodo tudi stvari pot hodile, katerega ravno hodijo. Na tem se oslanja interes, katerega ima Avstrija v hrvatsko-ogerskem vprašanji; v tem obstoji korist, katero more imeti srečna rešitev tega vprašanja.“

Tako govori „Presse.“ Mi smo cel članek nespremenjen preveli, ker zanimivo pojasnjuje in izpoveduje, kako si vladni ljudje, posebno Nemci, mislijo nas in Hrvate porabiti, in — kako se nas vendar bojé. Pridrži mo si, v prihodnjem listu o tem članku obširno izpregovoriti.

V Ljubljani 31. maja.

Centralni volilni odbor marljivo dela. Te dni izdaje: „Politične liste“ I., kateri se v 5000 iztisih tiskajo in po vsem Slovenskem, zlasti po štajersko-slovenskih

volilnih okrajev brezplačno razpošljejo. Zaporadek I. številke „Političnih listov“ je: Volitve v državni zbor. — Priprave k volitvam. — Naš slovenski program. — Slovenski volilni šod v Celji 25. maja t. l. Pisava listov je kratka, jedrnatá, za prosto ljudstvo razumljiva; kmalu izide II. številka.

Tudi okrajni volilni odbori se začnajo organizovati. Dozdaj so postavljeni okrajni volilni odbori za okraje: **Laško, Sevnica, Brežice, Smarje in Celje.** Drugod se organizujejo.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 31. maja.

V **notranji** politiki so suboparni časi. Pisanje časopisov se večidel suče okolo priprav za direktne volitve. Nemški listi se vedno hupje med soboj prepirajo; stari in mladi se pulijo in kavsajo, kdo od njih bo postavil kandidate. Kaiserfeld je bil na Dunaji in skušal pomiriti obe stranki, pa nij se mu posrečilo. Mladi hote svoj volilni odbor in se nečejo združiti s starimi. Če bodo volitve res še le meseca oktobra, bodo valovi volilnega gibanja še visoko narastli, ne samo med Nemci, ampak tudi drugod.

Na **Gališkem** se je zraven poljskih in rusinskega volilnega odbora še eden volilen odbor postavil. Judovsko društvo „Zomer Israel“ se je namreč konstituiralo kot centralni volilni odbor za vse židovske občine. Društvo je ob enem sklenilo, da bode samo ustavoverne kandidate podpiralo (židovi dobro vedo, zakaj?); vendar kandidati ne smejo biti upravniki, odborniki ali direktorji kake banke. Po tem takem ne verjamemo, da bi židovi našli med soboj kandidate, ako nehte pobirati na cesti take svojih bratov, ki so še le na prvi stopinji do milijonarstva, barantajoči s starimi hlačami in enako robo.

Vnanje države.

Ruski listi skoraj enoglasno obsojajo v najhujših izrazih za domovino pogubno početje francoskih monarhistov. „Golos“ se boji, da bo vsak poskus, prekucniti republiko, užgal revolucijo, ter pripisuje odgovornost za to monarhistom. Sicer pa „Golos“ misli, da njihovo vladanje ne bode dolgo trpelo. „Ruski Mir“ priznava Thiersove zasluge, ter se boji, da bo imel odstop njegov slabe nasledke za Francosko in za evropski mir.

Francosko je še zmirom najvažnša dežela v političnem oziru, pravi barometer evropski. Ondotni dogodki imajo zmirom velik upliv na zvonaj, zato se vsi politikarji celega sveta pečajo le z zadnjimi dogodki na Francoskem, in je po svojem stališču in po svoji večji ali manjši resnicoljubnosti različno sodijo. Spodaj bomo omenili nekatere važne izjave vnanjih listov v tej zadevi.

Na Francoskem so sedaj stvari hudo zamotane. Ne ve se, kako se bodo razrešile, ako ne ostanemo pri svoji prvi trditvi, da pomeni prevrat restavracijo Napoleonidov, če bo šlo. Na nas so vsa dosedanja poročila napravila ta vtis; opomniti treba le imen Buffet, Rouher, Darn, ki so vsi najbolj enragirani bonapartisti, in so bili kolovodje in duša monarhiške zarote. Obdržali so bonapartisti vsa važna mesta v novi vladi za se, legitimisti so jim bili le sredstvo, in se že sedaj britko pritožujejo, da jih bonapartisti popolnem prezirajo. Po tem takem nij misliti, da bi koalicijska monarhistov dolgo trajala. Ultramontanci goje vsled imenovanja Mac Mahona sangvinične nade, zbirajo si že v pretenditih za prestol francoski. Celo Napoleon IV. jim ne zadostuje, ker se boje, da se jim utegne enkrat (!) izneveriti. Najbolj po godu bi jim bil v predpotopnih tradicijah odgojeni nezmožni grof Chambord, edini naslednik Bur-

bonov. Toda teško se bodo želje ultramontancev kedaj uresničile. — Novi predsednik Mac Mahon je obetal v svojem nastopnem poročilu, da bode varoval obstoječe naprave in samovlast narodne skupščine. Poročilo to še ne kaže sklepa, prekucniti republiko, obeta pa, da bode pristil do pokorščine postav, za kar se pa ne kaže nikjer potreba. Mac Mahon obeta, da se bode vedno ravnal po sklepih večine narodne skupščine, imenuje pa tiste, ki hočejo razpust narodne skupščine „frakcijo, ki spravlja mir vseh narodov v nevarnost“. In vendar šteje ta frakcija 346 poslancev, tedaj skoraj polovico. Ako dobe denes ali jutri zopet večino, kaj potem? Celo poročilo je polno protislovja, ali pa goli humbug. Republikanci so prepričani, da bode napravilo na narod francoski najslabši vtis.

Najnovejša poročila govore, da bode narodna skupščina votirala še le budget, ter se potem odloži do jeseni. Ali se potem še snide, kdo ve? Mac Mahon je baje grajal legitimiste, ker vabijo grofa Chamborda domov. 145 poslancev narodne skupščine je romalo (!) v Chartres. Menda jih vest teži!

Velezidajsko početje monarhistov utegne imeti žalostne nasledke za Francosko. **Pruski** list „Voss. Ztg.“ že piše, da treba Prusiji misliti na to, da zopet posede šestero francoskih okrajev in obdrži Belfort. Zarad ultramontanskih namer sedanje francoske vlade pravijo nemški listi, da je pač morebiti ima, toda francoska ima sedaj zadosti drugih težav. Sicer so pa tudi še druge vlade tu, katere bi vsak tak poskus zabra-nile, zato je tudi pl. Keudell odšel na svoje mesto.

Dopisi.

Iz Idrije 29. maja. [Izv. dopis.]

Imeli smo priliko zopet opazovati pri volitvi III. razreda novega župana. Kakšne agitacije so se delale med nemčurskimi izobraženci. Posebno Lipold in Onderka, sta imela toliko dela že 14 dni prej! Ona dva sta pustila pisati volitvene listke, katere može naj volijo rudarski hišniki v novi odbor in po njihovih oglednikih sta dali jih razdajati prostim delavcem in voliti zapovedovala. „Kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pade.“ Ta prigovor je resničen, kajti dandenes so taki časi, da človek ne trpi dolgo časa, kakor tudi mi ne bomo pri nas v Idriji dolgo časa krivice zakrivali in trpeli, katere se še vedno nam gode, bodisi delavcem pri naši bratovski blagajnici, ker ne dobodo pravice do svojega denarja, katerega so le ubogi rudarji, njih predniki pred 100—200 itd. leti skupaj spravili. In Vi gospodje hočete rudarjem menda še pravila od blagajnice prenamediti? Oho! Počakajte še malo, to se bode moglo eni osobi naznaniti, da to kar je našega, pustite pri miru, kakor je do zdaj bilo. In zdaj hočejo nam Idričanom pa še g. Perliča, penzioniranega starega soldata za župana vsiliti! Gosp. Perlič nij zmožen za župana v našem mestu, kajti on je bil vojak od mladosti do zdaj, ne more naše idrijske osode, in ne potreb našega mesta poznati. Tako so se ploh meščanje izrazili. Eden pak je še pristavil: Ali morda ne veste, kdo bode vladaril ali županoval v naši občini od zdaj naprej, ako bo g. Perlič za župana izvoljen? Gosp. Lipold bode od zdaj naprej županoval, on ki misli, da mora pri vsaki reči zraven biti, in povsod ljudem gospodariti. Perliča ne bo veliko mar za prosto revno ljudstvo se potegovati. Kar bo g. Lipold hotel, to se bo moralo zgoditi. Sedanji gospod župan Stranetzky, je bil v resnici vse časti in hvale vreden, če so ga

ravno nemčurji teško gledali zraven sebe. On se je postavil vselej za pravice ubogega ljudstva in cele občine, ako je kak nemčurski odbornik kaj takega predlagal, da nij bilo dobro za nas. On se je vselej za pravice potegoval. Rečem je bil dober, sploh, on je imel pravo srce, blago misel za županski posel. Ker pa pri nas v Idriji naši ustavaki nečejo takega župana, da bi njim ne dal vsake reči veljati, kakor je sedanji bil, delajo na vse kripje in moči, da bi Perliča na županov stol postavili, češ potlej bomo delali, kar bomo mi hoteli sami, če bode še tako na škodo rudarskim hišnikom in sploh mestjanom. Naši rudarski hišniki se pa nekateri popolnem podvržejo, oni volijo, so jim zapovedali njih predpostavljeni. Pa vsi rudarji nijso ravno taki, ne dajo se oslepariti vsakemu trobentaču. Rudarji so sploh krotki, se bojijo in mislijo, da ako ne bode šel volit, (in ako bi šel, če bi ne volil tacihi mož, katere so jim rudarjem višji zaukazali), si mislijo, bog vedi kaj se nam bode zgodilo, ako ne bomo po uradnikovih mislih in željah volili take može v odbor, kateri bi bili, le nemčurjem na korist, nam pa ubogim rudarjem vselej na škodo. Gosp. Onderka je imel posebno veliko opravila pri tej volitvi za novega župana. On je razposlal vsem svojim delavcem, kolikor jih ima pod svojo oblastjo, listke, da morajo iti volit, če ne —?! Tedaj se bodete od sedaj naprej Vi pečali bolj za idrijsko okolico in srenjo, kakor mi, ker je naš rojstni kraj! Komaj da ste se malo opomogli pri nas v Idriji, zdaj pa hočete že tako razkačenost delati med ljudstvom, nemir, srditost v celi občini! Komaj par let je, ko ste prišli v Idrijo s culico majheno in s kopo otrok, zdaj hočete pa že nemir delati pri nas? Kakor se je bilo v resnici zgodilo, da je bil Onderka svojemu ogledniku L. naročil, naj reče nekemu rudarju, ki nij hotel volit iti, da če ne gre, ne bode nobenega krajcarja pri njem, ali pod njegovo oblastjo zaslužil. Mož je bil pameten, se nij dal oplasiti, rekoč: če prav nobenega ne, je vse eno, takih pa ne volim, kateri bi bili le vam na korist. Gosp. Onderka, Vi ne bodete dolgo tapali po stopnicah na takšni način: „Kolo se zna zlomiti“, če Vam ravno zdaj svetilnica sveti v ulici skoraj pred durmi, in čeravno imate vodnjak v kuhinjo speljan. In Vi gosp. Perlič pojdite rajši v Gradec na svojo že dolgo časa vam obljubljeno službo, kakor pa tu v Idriji čakati na županstvo še do julija. Boljši bode Vam dolej šlo, kakor pri nas, kajti, naj manjšo napako, ki bodete storili, bomo svetu naznanili in konstatirali. Vsak župan mora imeti nekaj imetja, bodi si hiša, polje ali kupčija, da se more zagotoviti občinska blagajnica. Čeravno je majhena pri nas, ker so tako revni hišniki, pa pred tem g. županom še taka nij bila. Okolo dve tisoč forintov, ki jih je noter hranjenih, se more vsaj blagajnica zagotoviti in takega moža izvoliti za župana, da bode imel sam nekoliko forintov premoženja za kavecijo. Le potem bomo brez skrbi zarad občinske blagajnice. In g. Perlič kaj bodete pa Vi vložili za kavecijo? Možje! Imejmo trdno zaupanje in možato misel, da volimo starega župana zopet nazaj. On bode z veseljem sprejel ta posel že zarad zaupanja cele občine in rudarskega mesta.

Iz Ogerskega. 29. maja. [Izv. dop.] Kdor je zgodovino Jugoslovancev

študiral s tisto marljivostjo, katero ljubezen do svojega naroda navdaja, bode kmalu med tujimi narodi, med katerimi živi in kateri zaničevanje Slovanov brezobzirno izrekajo, prišel do žalostnega, za nežno čuteče srce silno žalečega spoznanja, da je to nesrečno ljudstvo vendar nekaj moralo zakriti, kar ga za podložnika drugim narodom dela, ali v kratkem rečeno, lastne svoje s vobode nevrednega čini. Idimo na Poljsko, ogledimo se na Češko in Srbijo, povsod se nahajajo posamezni sebičnejši, kateri so kot odpadniki, da, izdajice slovenskega roda označeni. Takšna pota ne vodijo do složnosti, takšni po zasobnih dobičkih loveči močje so plevel v našem vrtu. Nij zadosta, kar sem enkrat s pravičo naglasil, da so Slovani po verozakonu ločeni, kar še denes njihovo enerzijo in složnost slabi, temuč se nahajajo tudi častilakomni močje, ki naš rod v blato potezajo, samo da svojo ubogo osobo pred nevedno — ergo nedolžno množico kolikor mogoče bliščeti dade. Čitam v časopisih od prvakov in Mlado-Slovencev, tako so tudi v Srbiji stranke starih in mladih Srbov. Mi nečemo dr. Bleiweisovih zaslug za slovenski narod nikakor kratiti; ali gospoda moja, ne obstojte tam, kder duh časa napredek terja, kder se tudi zedinjenje Jugoslovanov odločno zahteva, sicer vaše zasluge izginejo. Kdor je *A* rekel, mora tudi *B* reči, kadar gre za narod, kateri se je zvesto državne skupine držal. Čital sem, da dr. Tonkli, ker ima na Primorskem nekoliko premoženja, zaradi tega jako zaslužnemu in od Slovencev sploh priznanemu rodoljubu dr. Lavriču v svojem organu „Glasu“ ubožnost oponaša. Gospod Tonkli se mi dozdeva jako slab zgodovinar, če v svojem glasilu g. dr. Lavriču premoženjske razmere očita, ker bi vendar moral vedeti, da Slovani niti plemenitstva, niti družega premoženja ne posejajo, nego kar si z vsakdanjim delom pridobijo. Zakaj je tako, naj nam ravno gosp. Tonkli bolje razloži, da bomo imeli nekaj pojma o njegovem duševnem posestvu, kateri vendar Slovane z delom svojih rok znači. Prišel sem na jako kočljivo polje, katero pa se naposled vendar nastopiti mora, da se grešniki naroda spokore in poboljšajo. Jaz opazujem 120 milj oddaljen dogodjaje svoje domovine, tedaj mi nikdo ne bode oponašal, da sem od ene ali druge stranke posebej podkupljen. Kar pišem, je nasledek izkušnje, zgodovine in ljubezni do mojega naroda. (Vendar konec Vašega pisma izpustimo. Bil bi ogenj v strehi, ko bi ga razglasili. Žalibog, da je tako, bog daj, da bode boljše in mi trdno upamo, da bode. Ur.)

Domače stvari.

— (O Slovenceh) in razporna našem piše praški narodni dnevnik „Posel z Prahy“ pa se čudi izreku „Novic“, da se bodo Novičniki bolj bali kandidata liberalnih Slovencev nego celo nemčurjev, in pravi, da se tak izrek sam po sebi obsodi. Naši „stari“, ki se tako ponujajo nemčurjem za zaveznike, bodo postali kmalu posmeh vsem Slovanom.

— (Norišnica.) Ministerstvo je privolilo, da se sme v ljubljanski posilni delavnici napraviti v zdaj praznih prostorih hiše oddelek za mirne blazne. Dr. Frice Keesbacher

vendar še nij vsegamogočen, kakor si je mož misliti moral, ko je nedavno trdil, da oddelek za blazne ne pride v posilno delavnico, dokler on, t. j. Frice, še more pero voditi. Ali pa so mu morebiti prsti že otrpneli?

— (Iz Šmartna pri Litiji) nam predsednik čitalnice piše: Zaradi nenadnega obolenja treh udov dramatičnega in pevskega oddelka se na 3. dan junija napovedana beseda šmartinsko-litijske čitalnice začasno odloži, ter se bo o svojem času zopet nanzanila.

— (V Slapu) blizu Vipave se je na deželne stroške ustanovila vinorejna šola. Za razpisanih osem štipendij pa se je oglašil samo en prosilec iz vipavskega okraja. Zares čudna prikazen, katere si ne moremo drugače razmatrati, nego da deželni odbor nij skrbel za dovoljno razglašanje štipendij v tamošnjih vinorodnih občinah in za poduk ljudstva o potrebi in važnosti takega učnega zavoda. Nemška „Laib. Ztg.“, v katerej se naši deželni konkurzi razglašajo, nij časnik, katerega bi čital naš slovenski kmet.

— († Franc Cimpermán.) osmošolec v Ljubljani, jako marljiv mladenič, kateri je dosta veselja in talenta za slovensko literarno delovanje kazal, umrl je zadnjo soboto.

— (G. dr. Čížek.) češki poslanec in generalni vodja banke „Slavije“ v Pragi, prišel je včeraj v Ljubljano v bankinih zadevah.

— (Dež.) Zlati majnik se je letoš slabo skazal. Imeli smo dosta več hladnih in deževnih dni, nego toplih in jasnih. In tudi denes, ko to pišemo, je po prav mrzli noči začelo deževati, za binkošne potovalce žalosten izgled na praznike. Ob 5. večer pa še prav debelo sneži!

— (Goveja kuga.) Na Krki so pred 5 dnevi zopet 6 goved, ki so bile kuge sumljive pobili. Ker se je gospodar pri tem gosposki ustavljaj, bil je z zaporom kaznovan.

— (Od sv. Ožbalta pri Jezernu na Koroškem) se nam piše: Dan sv. Florijana je bil za celo tukajšno faro prav vesel in slovesen dan; blagoslovile so se željno pričakovane nove orgle. — Omenjena fara šteje okolo 400 duš, orgle pa stanejo 1300 gld.; torej je v resnici posebne hvale vredno prizadevanje, ki dela čast vis. čast. gosp. župniku in vsem, ki so k temu pripomogli. — Več krasnih orgel od našega slavnostnega umetnika gosp. Fr. Goršič-a že slovi po mili slovenski zemlji; tudi pri izdelovanju naših orgel, (to trdijo izvedenci), se je posebno izvrstnega mojstra izkazal. Orgle imajo mogočni, milodoneči glas; izmed vseh spremenov odlikujeti se posebno „viola“ in „harmonična flavta“. Zunanja oblika, mehanika in vse drugo je prav trdno in okusno izdelano.

— (Nesreča po nepredvidnosti.) Janez Pavletič, lovec 19. bataljona, v kordonski straži v Maleneah pri Mekinjah, krškem okraju, je nameril, misleč, da puška nij nabasana, v šali na kovača Braškoveca v Maleneah, sprožil, in krogla prodere temu pravo roko blizu lopatičnega sklepa. Rana je teška. Kordonsko poveljništvo je lovca zaprlo.

Razne vesti.

* (Čuden morivec.) Iz Judenburga se piše: Preteklo nedeljo pride mlad človek, ki ga nihče nij poznal, v Knitelfeld, postopa po ulicah in udere, med tem ko so prebi-

valci večjidel v cerkvi pri božji službi bili, skrivaj v kmetsko hišo, kjer je neka kmetica sama bivala. Popred ko je še tej mogoče, usiljenca vprašati, kaj hoče, potegne ta revolver iz žepa in ustrel dvakrat po ostrašeni ženi, ali s prvim je nij, z drugim pa jo je v trebuh zadel. K sreči se ta zavé dosta, da okno odpre in glasno pomoči kliče; to napadnika oplašči in naglo je potegne skoz hišna vrata. Večer tistega dneva se prikaže v Judenburgu, kjer se kratko časa boječe okolo plazi, potem pa v štacuno nekega Vagnerja stopi in tam navzočno sestro posestnikovo za glavnika prosi. Ko pa ta po njem išče, jo naenkrat od zadaj zgrabi, ji dolg nož dvakrat med pleča porine in skuša potem, deklico na kolena tiščeč, ji vrat prerezati. Nesrečnica se brani, čeravno je že bila v vrat globoko vrezana, iz vseh moči; posreči se ji, se iztrgati in, čez in čez krvaveča, na ulice hiteti. Tu najde dva lovca ondašnje garnizone, ki takoj dirjata v hišo, da bi krivca prijela. Ta pa je zopet ubežal. Veliko prebivalcev gre sicer za njim, ali bilo je, ko da bi ga bila zemlja požrla — ne morejo ga najti. Vendar precej žandarmeriji cele okolice to naznanijo, in res najdejo zločinca drugi dan v Neumarktu. Ko ga žandarmi hoté prijeti, se vnovič iztrga, jo z obupno naglostjo pobriše in vrže v diru revolver od sebe, čijega štiri cevi so bile ostro nabite; žandarmi pa so hitrejši nego on, ga dojdejo, zvežejo in ženejo v Judenburg v zapor. Kmalu potem ga navzočijo z umirajočo sestro Vagnerjevo, ki ga z vso gotovostjo kot morivca označi. Mladi človek, meščansko in precej elegantno oblečen, ne kaže — kakor so mislili — sledu, da bi bil blazen; vidi se, da je pri polni pameti. Kaj ga je k skoraj nerazumljivim morivnim napadom gnalo, o tem do sedaj le ugibljejo.

* (Amerikanska.) 162 žensk, ki bi se rade možile, je v Lovelu, Massachusettsu, na postavodajstvo one države poslalo prošnjo, da bi se kot postavno pripustilo, možem več žen imeti. Massachusetts ima namreč 40.000 žensk več nego moških, nesreča, ki jo tamošnje deklice jako težko čuté. Da bi prošnjo nekaj všečnejšo napravile, želé prosilke, naj bi postava ob enem določila, da bi k drugemu, tretjemu, četrtemu itd. zakonu trebalo dovoljenje prejšnjih žen.

Narodno-gospodarske stvari.

— „Vaterland“ si da po svojem dopisniku, kaplanu Klun-u, iz Ljubljane imenitno in veselo novost telegrafovati, da so pri volitvah v opravični svet banke „Slovenije“ konservativci zmagali. Ta telegram se nam zdi nepolitičen in bedast. Banke nijso politična društva in tudi od Slovenije smo mislili, da ona ne pozna razločka med konservativci in liberalci, ampak da od obojih rada novce sprejema. Se le „Vaterland“ nas podučuje, da je banka odsle konservativna v političnem smislu. No, to se mora reči, v narodno-gospodarskih stvareh ima „Vat.“ čudne nazore. Mi Slovenci pa bomo kjubu „Vat.“ smešni izjavi banko smatrali kot denarni zavod, kateri se ne bode in se ne sme brigati za politično strankarstvo, ako hoče dobro izhajati. Denar vsaj je kozmopolitičen, to si naj zapomni g. Klun!

— C. k. namestnija je razglašala razredno tarifo (Klassifikations-Tarif) za uredbo zemljiškega davka na Štajerskem s tem, da okrajne cenilne komisije, občine in iz občinske zaveze ločeni posestniki morejo pritožbe zoper to tarifo pismeno podati pri dotični okrajni cenilni komisiji v obroku 6 tednov, ki se začneja 1. junija in neha 12. julija 1873. Razredna tarifa je razporejena pri občinskih uradih in okrajnih cenilnih komisijah, da jo more vsako pregledati in pri poslednjih se tudi lahko pogleda v cenilni izdelek. — Ker so razredne tarife ne samo za Štajersko, ampak tudi za lastnike v drugih okrajih zanimive, da se poznajo jih razglašamo v enem prihodnjih listov.

— Uradna „W. Z.“ razglasi postavo od 7. maja t. l. glede dovoljenja in pogojev za zidanje železnice od Knitelfelda čez Wolfsberg, Spodnji Dravberg, Konjice in Rogatec do štajersko-hrvatske meje. Ta železnica mora najdalje v štirih letih od dneva koncesije računeno, dozidana in javnemu prometu oddana biti. Koncesija se tačas podeli, kadar je zagotovljena zveza te železnice v ogersko-hrvatsko.

Druga postava zadevuje pogoje za zidanje železnice od Dunaja čez Radgono do štajerske meje. Koncesionarjem je naloženo, da morajo na zahtevanje vlade zidati postransko črto od Radgone proti Mariboru za zvezo z južno železnico. Ta železnica mora v treh letih od dneva koncesije naprej, dozidana in odprta biti. Vlada bo gledala na to, da se ta železnica v enem času z ogersko-hrvatsko dodela in odpre.

Narodni dolgovni zemlje.

Nij lahka reč, težo dolgov obojnih polobel zemlje natančno izvedeti in vse o tem razglase štetilke naravno ne zahtevajo popolne natančnosti, dajo vsakako zanimivo sliko svot, katere so dolgove delajoči narodi doslej soštevilili, in tu slede za radovedne, v avstrijsko veljavo prevedene svote vseh narodnih dolgov na zemlji.

Na tej strani oceana je osem držav, katere imajo težo dolgov čez 1000 milijonov goldinarjev avstrijske veljave in med temi osmimi je Avstrija na petem mestu. K tej gruči spadajo sledeče dežele:

Velika Britanija s	7900 milijonov,
Francosko s 7840, po francoskih virih bolj gotovo z	9600 „
Italijansko s	3600 „
Rusija s	3555 „
Avstrija s	3060 „
Španjsko z	2610 „
Nemčija z	2080 „
Turčija s	1240 „

33645 milijonov.

Potem sledi gruča šesterih srečnejših evropskih dežel, katere svojim upnikom sicer več kot 100 milijonov goldinarjev, pa vendar manj kot 1000 milijonov dolgujejo in sicer:

Holandija	800 milijonov,
Portugaljsko	640 „
Belgija	270 „
Grecija	180 „
Romunija	130 „
Dansko	120 „

2140 milijonov.

Računajmo k temu:

a) zgornjo svoto največ obteženih osem držav s	33645 „
in b) dolgove vseh manjih evropskih držav pod 100 milijonov skupaj s	335 „
tako se nahaja v Evropi teža skupnih dolgov	36120 „

goldinarjev avstrijske veljave, med katerimi, se ve, da zaveznanosti svoboščin, katere so namreč na Pruskem jako znamenite, še niti zaračunjene niso.

Obrestij po 5 odstotkov bi imela potem Evropa na leto svojim upnikom čisto svoto 1806 milijonov goldinarjev avstr. v. plačati. (Konec prih.)

Poslano.

S Pivke 30. maja. [Izv. dop.] Dopisnik s Pivke v 118. listu „Slov. Nar.“ očita možem slovenske in šentpeterske županije, da so bili prošnjo podpisali zaradi zedinjenja obeh županij v eno; pri seji so pa bili pozabili na podpis v prošnji za zedinjenje, in da niso bili podpisani možje več „mož beseda.“ Nadalje tudi pravi, da je bilo to dejanje g. šentpeterskemu županu trn v peti. To nij res! ker odborniki šentpeterske županije so glasovali za združenje obeh županij v eno, kakor so bili prošnjo podpisali z g. županom vred. Tedaj nij bilo to županu trn v peti.

Št. Peter 30. maja 1873. N. N.

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe 2. junija: Bitinovo, v Vrhniki. — 3. junija: posestvo, 1500 gold., v Loži. — Frankovo, 2400 gl., v Bistrici. — 4. junija: Javornikovo, 2387 gold. in Lenarčičevo, 2943 gld., v Ljubljani. — Planinšekovo, 1365 gld., Gregoričovo, 1534 gld. in 40 kr. in Hribovšekovo, 1056 gold., v Litiji. — Janežičevo, 1950 gl., v Loži. — Stibiljevo, 2350 gld., v Vipavi. — Senegačnikovo, 460 gld. in Skazovo, 300 gld., v Celji. — Galunovo, 1900 gld., v Rogateci. — Kajzarjevo, 10.909 gold., v Mariboru. — 5. junija: Sterletovo, 1500 gld., v Loži. — Medvedova travnika, po 500 in 450 gold., v Strassgojncah. — Škrabljevo, 3565 gld., v Rogateci. — 6. junija: Krašnov, 500 gld., in Jamšekovo, 1220 gld., v Vipavi. — Kmetičevo, 260 gold., v Črnomlju. — Bolevo, v Postojni. — Medvedovo gozdovje, 180 gld., v Strassgojncah. — Gabrovčev, 1110 gold., v Ptuj. — Radanovičev, 3067 gold. in Černelčev, 1000 gld., v Brežicah. — Zupančev, 1715 gold., v Kozjem. — 7. junija: Babnikovo, 2417 gl. in Petačev, 393 gold., 80 kr., v Ljubljani. — Kristanovo, 2464 gld., v Zatičini. — Stojanovo, 2559 gld., v Radolci. — Žnidaržičev, 380 gld., v Velikih Laščah. **Konkurzi:** Na c. kr. gornji realki v Ljubljani dve učni mesti, eno za italijanski in eno za nemški in slovenski jezik, do 25. junija. — Mesto stavbnega adjunkta na Kranjskem, do 25. junija pri predsedniku deželne vlade v Ljubljani.

Umrli v Ljubljani

od 26. do 28. maja.

Gasper Naglasov v sili krščen otrok, 2 min., na mrtudu. — Jož Šobic, berač, 44 l. in Jan. Tiganaz, delavec, 41 l., oba na sušici. — Marija Rupšek, čuvajske vdove otrok, 5 m., na otročjaku. — Andrej Pošel, kondukterski otrok, 7 dni, na čeljustnem krči. — Martin Bezaj, tiskar, 73 l., na sušici. — Jož Pavšek, fabriški delavec, 22 l., na tuberkulah. — Helena Kurec, uradniška vdova, 70 l., na mrtudu.

Tuji.

29. maja.

Evropa: Blaž, Bell, Dalgety iz Angleškega. Schwarzoffen iz Karlova. — Uher, pl. Wetleben s soprujo iz Draždanov.

Pri Elefantu: Garius iz Tirola. — Dr. Čížek, Kolar iz Prage. — Koren iz Kočevja. — Žagur z rodbino. — Jozeta Šapla s hčerjo iz Sturije. — Antonija Samasa iz Bistrice. — Eigenbrodt iz Kaslja na Pruskem. — Leopoldine Olf iz Reke. — Bovi iz Dunaja. — Svetec iz Litije. — Br. Taufreier iz Višnje gore. — Gospa Peklar iz Hrastnika.

Pri Malléti: Šmidel iz Vireburga. — Jerman iz Gorenjskega. — Velcar iz Dunaja.

Tržne cene

v Ljubljani 31. maja t. l.

Pšenica 7 gl. — kr.; — rež 4 gl. 10 kr.; — ječmen 3 gl. 20 kr.; — oves 1 gl. 95 kr.; — ajda 3 gl. 60 kr.; — pros 3 gl. 20 kr.; — koruza 3 gl. 30 kr.; — krompir 1 gl. 85 kr.; — fižol 5 gl. — kr.; — masla funt — gl. 51 kr.; — mast — gl. 38 kr.; — špeh frišen — gl. 32 kr.; — špeh povojen — gl. 42 kr.; — jajce po 1¹/₂ kr.; — mleka bokal 10 kr.; — govedine funt 26 kr.; — teletine funt 27 kr.; — svinjsko meso, funt 30 kr.; — sene cent 1 gl. 25 kr.; — slame cent — gl. 90 kr.; — drva trda 6 gld. 70 kr.; — mehka 4 gld. 70 kr.

Dunajska borza 31. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld. 70 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72 „ 60 „
1860 drž. posojilo	100 „ — „
Akcije narodne banke	962 „ — „
Kreditne akcije	280 „ — „
London	110 „ 10 „
Napol.	8 „ 82 „
C. k. cekini	— „ — „
Srebro	109 „ 50 „

Zobni zdravnik

A. Paichel

se počasti p. n. zobobolnim uljudno naznati, da bode samo do 15. junija še ordiniral in potem za nekaj časa odpotoval. Ordinira od 9. do 12. in od 2. do 6. ure v Cetinovičevi hiši, v „Zvezdi“ štev. 37, v prvem nadstropju.

NB. Od mene pripravljen Rubinov zobni prah, ki je izvrstno sredstvo za snajenje zobov, se pri meni dobiva, kakor tudi od mene pripravljena esenca zobne vode; posebno je priporočati za čiščenje lastnih kakor tudi umetnih zobov, zoper majanje in večkrat slabi duh in za okrepčanje zobnega mesa.

Škatljica zobnega prahu 60 kr., esenca ustne vode velik flacon 1 gld., majhen 60 kr. Tudi po pošti se razpošilja. (148—2)

Ljubljanska filijala Štirske eskomptne banke

priporoča se za izvršitev

banknih opravil vsake vrste.

Po svojem banknem in menjalnem komptoiru **kupuje in prodaja vse vrednostne papire, eskomptira menjice** po obstoječem tarifu, izdaja **nakazila** na vsa avstrijsko-ogerska in tujezemska trgovinska mesta po najzmernejših pogojih in **posoja** najceneje na vse pri borsah notirane **efekte** in **valute** 70 do 80% kursne vrednosti. Njen bankni in menjalni komptoir ima zmerom **veliko zalogo vrednostnih papirov** in opravlja **vsako borsno naročilo z najkulantnejšimi pogoji**.

Dalje **jemlje denarje na obresti** in sicer daje zdaj:

- a) na Giro-Conto (knjižico) 5% obresti brez odpovedi,
- b) na blagajnične liste (Kassenscheine)

4% obresti brez odpovedi, 5% obresti proti 10dnevni odpovedi.

Za **ugodno** in **davka prosto nalaganje glavnice** priporoča filijala:

5 1/2 % založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 30 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 1. dan aprila in 1. dan oktobra;

5 1/2 % založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 10 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 30. dan junija in 31. dan decembra;

9% bone otomanskega zaklada od leta 1872., kateri se bodo izplačali

13. dan julija 1877. in 13. dan julija 1878. leta,

s kuponci za 1/13. dan januarja in 1/13. dan julija, v kosovih po 100 sterlinških liber.

Ker je filijala prodajo imenovanih papirov prevzela en commission, jej je moči izvršiti vsako naročilo **po dnevnem kursu**.

Končno filijala pozornost trgovcev in obrtnikov obrača še posebno na svojo samostalno

kreditno družbo

in jih vabi, naj pristopajo. Programi o organizaciji te družbe dobivajo se v komptoiru filijale na velikem trgu, štev. 239. (92—11)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.